УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 рокiв
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 10. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го СІЧНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 16, 1969 No. 10. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 15 січня, 1969

В АМЕРИЦІ

ІНАВГУРАЦІЯ РИЧАРДА М. НІКСОНА НА ПРЕЗИДЕНТА ЗСА буде започаткована в понеділок 20 січня ц. р. молебнями різних віровизнань. Римокатолицький єпископ Ню Йорку Теренс Д. Кук уділить благословення під час церемонії заприсяження на сходах Капітолю. Інвокацію проголосить Чарлз Е. Тукер з Луїсвіллу, єпископ Африканської Методистсько - Єпископальної Сіонської Церкви. Крім того, проведуть молитви: архиєпископ Іаковос, голова Грецької Православної Церкви Північної і Південної Америки, рабін Едгар Ф. Магнін, духовний провідник Храму Вілшір Булевард в Лос Анджелес та євангелицький пастор Біллі Ґреґем.

У ВИСЛІДІ СЛІДСТВА В СПРАВІ ЗЛОВЖИВАНЬ в нюйоркській Адміністрації Людських Ресурсів в Голляндії арештовано в п'ятницю минулого тижня натуралізованого американського громадянина Г. Ф. Кеппікуса під закидом участи в змові перевести понад один мільйон долярів із нюйоркської Адміністрації Людських Ресурсів до одного з банків у Швайцарії. У зв'язку з аферою зловживань в названій Адміністрації керівник її Мічел І. Ґінсбирґ заявив, що його аґенція перейме повну контролю над трьома центрами допомоги в Ню Йорку, які одержували фонди безпосередньо з Вашинґтону.

У ЗВ'ЯЗКУ З ПРОГРАМОЮ ГУБЕРНАТОРА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК НЕЛСОНА РОКЕФЕЛЛЕРА зменшити видаткування в рамцях стейтового бюджету на 5 процентів, буде зменшена допомога для шкільних дітей з 760 долярів до 726 долярів на одного учня, і дотеперішня допомога для родин із 4 особами буде зредукована до 3.500 дол. річно.

РОЙ ВІЛКІНС, провідник поміркованих негрів, які змагаються за громадянські права для негрів у ЗСА, заявився рішуче проти домагань негритянських студентів, які виступають за введення окремих програм студій в коледжах і на університетах. Вілкінс, який є екзекутивним директором Крайової Асоціяції для сприяння кольоровому населенню, ствердив, що такі вимоги студентів є тільки інакшою версією расової сеґреґації.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДІВСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ організують на терені ЗСА широку протестну акцію проти заборони французьким урядом продавати Ізраїлеві зброю й інший військовий матеріял, щоб не дати цим можливости використовувати цю зброю в мілітарних акціях проти арабів. Представники шістьох жидівських організацій інтервеніювали в цій справі у французького амбасадора у Вашинґтоні. Ричард Коген, заступник екзекутивного директора Американського Жидівського Конґресу заявив, що, встановляючи таку заборону, президент де Ґолль „підбадьорює арабських терористів" і „діє на шкоду справи миру й безпеки на Середньому Сході".

У СВІТІ

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ФРАНЦІЇ МІШЕЛЬ ДЕБРЕ заявив представникам американської делеґації для переговорів у справі В'єтнаму, що — не зважаючи на теперішній імпас — ці переговори будуть успішні й доведуть вкінці до миру у В'єтнамі. Промовляв Дебре під час прийняття, влаштованого для керівника американської делеґації В. Аверелла Гарримана у вівторок 14 січня ц. р. Гарриман має відлетіти вже в неділю 19 січня до ЗСА. Його заступник Сайрус Р. Венс залишиться в Парижі ще один місяць після інавґурації Ніксона на президента, щоб перевести передачу всіх справ новим керівникам американської делеґації, що її очолюватиме Генрі Кебот Ладж.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД відбув у понеділок 13 січня ц. р. спеціяльну нараду в справі французької заборони експортувати зброю до Ізраїлю й у вівторок мала відбутися в цій справі окрема нарада ізраїльського парляменту. Прем'єр Ізраїлю Леві Ешколь заявив, що уряд порадив ізраїльським замовцям літаків і летунського виряду у Франції не касувати своїх замовлень і не вимагати звороту вплачених уже грошей, але чекати на евентуальну зміну становища Франції в цій справі. Згідно з повідомленням преси ізраїльські замовці вплатили французьким фабрикам на рахунок замовлень понад 100 мільйонів долярів.

ЗБУДОВАНУ НА АМЕРИКАНСЬКІ ГРОШІ й американськими інженерами шосу в арабській державі Ємен між містами Сана і Таїз відкрито для цивільного вжитку. Вона була замкнена протягом 15 місяців єменськими роялістами після того, як єгипетські війська, які підтримували республіканський режим, відійшли з Ємену. В Ємені перебувало 4 000 єгипетських вояків, які охороняли згадану дорогу.

ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД, бажаючи припинити поширення популярної чужоземної музики в Еспанії, наказав радіовим і телевізійним стаціям виповнити 50 процентів їхніх музичних передач композиціями еспанських і південноамериканських музиків. Міністерство інформації подало до відома, що 75 процентів популярних пісень будуть передавані виключно еспанською мовою і 10 процентів усього часу присвяченого для музики мають займати клясичні музичні твори.

ПРЕДСТАВНИКИ ЧОТИРЬОХ СХІДНЬОАФРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ, які беруть участь в конференції держав Британської Спільноти Народів, що відбувається в Лондоні, відмовилися дискутувати про питання міґрації, аж поки Велика Британія не скасує обов'язуючих тепер обмежень для поселювання британських громадян не-білої раси на її території, кількість яких була встановлювана іміґраційним законом для кожного року. Держави, які відмовилися від дискусії в міґраційних справах, стосують у себе обмеження проти іміґрування на їх територію підприємців і торгівців індійського походження. . . .

ЧЛЕНИ ЕКСПЕДИЦІЇ АКАДЕМІЇ ПРИРОДНИЧИХ НАУК з ФІЛЯДЕЛЬФІЇ знайшли під час своїх дослідів при побережжі Австралії шість гармат із корабля відомого британського подорожника капітана Джеймса Кука, що були скинуті дня 10 липня 1770 року в море для рятування корабля перед затопленням.

ФРАНЦІЯ І СССР ПІДПИСАЛИ в Парижі торговельну умову, яка передбачає подвоєння обосторонньої торгівлі до 1974 р. В мин. році торговельний оборот осягнув суму 700,000.000 дол.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН В ОСТАННЬОМУ ЗВЕРНЕННІ ПРО СТАН УНІЇ ЗАКЛИКАЄ ДО ДАЛЬШИХ ЗУСИЛЬ ДЛЯ МИРУ В СВІТІ І ДОБРОБУТУ ДОМА

Вашинґтон. — Президент Линдон Б. Джансон у своєму шостому з черги і останньому зверненні про Стан Унії закликав до дальших зусиль для досягнення миру в світі та для здійснення програми Величного Суспільства дома. Президент промовляв на спільній сесії Конґресу у вівторок, 14-го січня ввечері, і його промову передавано через більшість телевізійних і радієвих стацій. Прихід Президента на залю в Палаті Репрезентантів усі законодавці, як і приявні члени Уряду привітали вставанням з місць та довгими аплявзами, які багато разів повторювалися під час промови, що була рівночасно і прощальною. „Шостий і останній раз я передаю Конґресові мою оцінку про Стан Унії" — говорив Президент, загадавши, що влада кожного Президента і його Уряду не заключається сама в собі, бо вона дістає багато в спадщині від своїх попередників, як і залишає наслідки для своїх наступників. Продовжуючи ту саму думку, президент Джансон перед закінченням своєї промови закликав Конґрес, щоб дав новообраному президентові Ніксонові всю можливу підтримку, бо він її потребуватиме, двигаючи тягар за всіх. Джансон зокрема рекомендував:

✔ Збільшити федеральну підтримку для Програми Прикладних Міст. В своєму бюджеті Президент рекомендуватиме на ту ціль 750 мільйонів долярів.

✔ Призначити фонди на будову нових 500,000 домів для потребуючих родин.

✔ Створити новий, на пів урядовий і на пів приватний банк для міського розвитку.

✔ Збільшити мінімальні виплати із Соціяльного Забезпечення з 55 на 88 долярів місячно.

✔ Схвалити закон про спеціяльну опіку над дітьми, що забезпечувала б також медичну і фахову допомогу дітям і матерям.

✔ Призначити 3.5 більйона долярів на програму вишколу до праці.

✔ Поробити дальші заходи для повного переведення в життя законів проти расової дискримінації у виборах.

✔ Призначити 300 мільйонів долярів на допомогу чистам у поборюванні злочинности.

Президент Джансон також рекомендував продовжити збільшення податку і вияснив, що вносить цю рекомендацію в порозумінні з новообраним президентом Ніксоном.

В закордонних справах президент Джансон бачить тепер ліпші вигляди на замирення у В'єтнамі, ніж були за останні чотири роки, та рекомендує продовжувати зусилля в цій справі. У відношенні до Совєтського Союзу, президент Джансон рекомендує дальші заходи для обмеження поширення атомової зброї та всі інші порозуміння, які могли б причинитися до миру в світі, „не зважаючи на огиду, яку американці мають до тоталітарного режиму". Президент Джансон також пропонує спільні американсько-совєтські зусилля для замирення на Близькому Сході, що загрожує світовому мирові. Своє звернення президент Джансон закінчив: „А тепер прийшов час, щоб відійти. Я сподіюся, що сто років від сьогодні хтось скаже, що працюючи разом, ми допомогли до більшої справедливости в нашій країні — більшої справедливости для всіх людей, як і до запевнення благословення волі для тих, що прийдуть після нас. Цього я сподіюся. Але я вірю, що хтось скаже, що ми щонайменше старалися це досягнути".



Президент Линдон Б. Джансон

25 моряків згинуло і 85 було поранених внаслідок вибуху на атомовому літаконосці „Ентерпрайс"

Перл Гарбор. — У вівторок 14 січня ц.р. виникла на найбільшому в світі воєнному кораблі — атомовому літаконосці „Ентерпрайс" получена з вибухами пожежа, внаслідок якої загинуло 25 членів залоги і 85 моряків було поранених. Доля деякої кількости моряків ще неустійнена. Вибухи й пожежа пошкодили видатно перед велетенського 90 000-тонного корабля, що його висота сягає 25 поверхів і довжина чверть милі. Заінстальовані на літаконосці атомові реактори не зазнали пошкодження. Безпосередньої причини пожежі досі не устійнено. Здогадуються, що спричинив її вибух бомби, яка відірвалася від одного з літаків в момент його причалювання на корабель. Важкопоранених перевезено до військового шпиталю поблизу Гонолюлю. Сталася катастрофа на „Ентерпрайс" під час того, як цей літаконосець маневрував на морі 75 миль на південний захід від Гаваїв. Найближчим часом цей корабель, що нараховує 4600 моряків залоги, мав уже четвертий раз із черги відплисти для участи у мілітарних операціях у В'єтнамі.

Не передбачається швидкого зменшення американських сил у В'єтнамі

Сайгон, Південний В'єтнам. — Командування американських збройних сил у В'єтнамі не передбачає можливостей зменшення тих сил швидше, як в другій половині цього року. У В'єтнамі є тепер 540,000 американських вояків і південно - в'єтнамський уряд заповів, що частина тих вояків, яких 20,000, зможе вернутись назад до Америки вже в найближчому часі. Американське командування скептично ставиться до таких можливостей раніше, заки сама південно-в'єтнамська армія зможе перебрати на себе більші оборонні завдання та буде до цього ліпше приготована вишколом і зброєю та устаткуванням.

Шпигуна Мортона Собелла звільнено з тюрми після 17 років ув'язнення

Ню Йорк. — Рішенням Апеляційного Суду ЗСА звільнено у вівторок 14 січня ц. р. відомого воєнного шпигуна Мортона Собелла, що був засуджений в квіті 1951 року за співпрацю з засудженими до смертної кари атомовими шпигунами Джуліюсом й Етел Розенберґами та за передавання важливих військових секретів Совєтському Союзові, на тридцять років ув'язнення. Звільнено Собелла з в'язниці після відбуття ним 17 років і 9 місяців вироку. Формально Собелл мав бути звільнений щойно з кінцем 1969 року, але рішенням Апеляційного Суду йому зараховано до вироку сім і півмісяця, що їх він перебув у тюрмі під час слідства у своїй справі. Випущеного із федеральної тюрми в Луїсбурґу, Па., Собелла зустрічали на автобусовій станції в Ню Йорку його дружина Гелен, донька і син, як також 74-літня мати. Жінка Собелла протягом 15 років працювала, як вчителька в одній із приватних шкіл у Ню Йорку, добиваючись водночас всіма можливими шляхами передчасного звільнення Собелла.

СУЖА відзначить 75-річчя „Свободи"

Ню Йорк (РК) — Управа Спільки Українських Журналістів Америки інформує, що з нагоди 75-річчя „Свободи" вона влаштовує окремий Вечір, який відбудеться в суботу, 25-го січня, о год. 5-ій пополудні в приміщеннях Українського Інституту Америки при 79-ій вулиці і 5-ій евеню. В програмі вечора виступить відомий публіцист і письменник, зокрема медичний співробітник „Свободи" та головний радний УНС д-р Михайло Данилюк з Міннеаполісу, письменник і журналіст Ярослав Курдидик, ред. д-р Ярослав Шавяк з Вашинґтону, письменники Микола Понеділок й Іван Керницький—Ікер та ред. А. Драгай.

В СССР знову розбудовують систему концентраційних таборів

Цюріх. — Швайцарський журнал, що виходить німецькою мовою, „Дер Бунд" опублікував нові відомості про розростання мережі концтаборів на території СССР, починаючи від літа 1966 року. Різниця з часами за Сталіна та, що після великих повстань, в яких головну ролю відігравали Упівці, як на Колимі, в Караганді, в Тобольську, комуністичний режим тепер не творить великих кацетів, боячись повторних повстань. В Сибіру, на Тобольщині є тепер один із найбільших кацетів, що має до 15.000 „заключонних", або „зека", в низці інших кацетів у середньому перебувають по півтисячі в'язнів. Як у минулому, так і нині в совєтських концтаборах, що їх офіційно звуть „поправно - виховними таборами", сидять також не-совєтські піддані, люди з комуністичних сателітних країн, що є порушенням усіх норм правосуддя і вказує на совєтську Росію, як на імперію.

Совєти випустили в орбіту Землі новий космічний корабель „Союз 4"

Москва. — У вівторок 14-го січня, Совєтський Союз випустив зі своєї бази в Казахстані нову космічну кабіну „Союз-4" з космонавтом полк. Володимиром Шаталовим, вперше інформуючи про цей лет негайно по радіо і телевізії. Негайно після випуски „Союзу 4" були здогади, що Совєти можуть пробувати підобий лет до Місяця, як його недавно виконали три американські астронавти. Тепер здогадують, що космонавт Шаталов буде пробувати злучити свою кабіну в орбіті з іншим космічним кораблем, що його мали випустити Совєти в орбіту Землі дещо пізніше.

Згідно з останніми повідомленнями із середи 15-го січня ц.р. совєти випустили зараз же після „Союза-4" новий космічний корабель із трьома людьми залоги. Під час свого лету навколо Землі цей новий корабель буде пробувати злучитися із „Союзом-4", що ним пілотує Володимир Шаталов.



Полк. Володимир Шаталов 41 - літній пілот космічного корабля „Союз-4". Він одружений і має двоє дітей

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНЦІ ВИСТУПИЛИ НА МІЖНАРОДНОМУ ФЕСТИВАЛІ В БЕЛЬҐІЇ

Монсур Маршіє. — У міжнародному фестивалі - концерті в цьому місті взяла участь українська мистецька група — Український Балет з Шарлеруа, до якого входять переважно наші гірники та їхні діти. На Фестивалі виступали, крім бельгійських мистців та українців, також поляки і представники африканських країн. Українців довго оплескували за виконання народних танців.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ У РИМІ ПРИПИНИВ ДІЯЛЬНІСТЬ

Рим. — Заснований в 1945 р. заходами Апостольського Візитатора для українців у Зах. Европі Архиєпископа Івана Бучка Український Допомоговий Комітет у Італії, УДК, закінчив свою багатогранну діяльність з кінцем 1968 р. Повідомлення про розв'язання УДК підписали о. шамб. д-р Мирослав Марусин, як голова, і о. Василь Лосічко, як секретар. З нагоди припинення діяльности УДК, висловлено подяку всім, хто підтримував його працю, а також видавництвам і редакціям, які надсилали свої видання, що були не раз розрадою для українців - полонених у тій країні та українців, які переїздами опинялись на довший час у Римі. Відтепер прохається слати видання й книжки на адресу Українського Католицького Університету: Università Cattolica Ucraina — Via Boccea 478 — 00166 Roma — Italia.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ЯРЕМИ КОЗАКА В ДІТРОЙТІ

У виставковій залі Публічної Бібліотеки при вулиці Кенеф відбувається індивідуальна виставка образів молодого мистця Яреми Козака. Поза автопортретом великого формату при самім вході, всі образи — це абстрактні композиції з деяким нахилом до конструктивізму. Виставка має добрий відгук у місцевій пресі, як теж тішиться доволі гарною фреквенцією чужої і нашої публіки. Ярема Козак є молодшим сином мистця Едварда Козака. Він градуант і маґістер мистецтва університету Вейн. Разом із батьком веде мистецьку студію для молоді при Культ. Гром. Клюбі.

У Канаді вийшло 12 офіційних державних брошур українською мовою

Торонто. — Заходами провінційного уряду Онтаріо, в тому провінційного урядового секретаря і міністра громадянства, видатного канадійського діяча українського роду Івана Яремка, в Торонті вийшли дотепер 12 ілюстрованих брошур українською мовою. Такі ж брошури видано з рамени провінційного онтарійського уряду на 13 інших мовах, щоб кожний громадянин міг прочитати видання рідною мовою, або ж мовою, яку найкраще розуміє. Видано наступні брошури: „Суспільна Опіка", „Здоров'я", „Освіта", „Рада Робітничої Компенсації", „Праця", „Виправні Інституції", „Биті Шляхи", „Транспорт", „Генеральна Прокуратура", „Земля і Ліси", „Структура Державного Управління", „Туристика і інформація". На обкладинках цих видань опубліковано З в е р н е н н я прем'єр-міністра уряду Онтаріо Джона П. Робартса, в якому прем'єр -міністер тієї великої области Канади виявляє турботу про громадян, в тому й новоприбулих, які ще не володіють англійською або французькою мовою; онтерійський уряд бажає кожному допомогти краще влаштувати працю й життя, пізнати закони Канади, і тому видає інформаційні брошури різними мовами. Опубліковано також звернення міністра Івана Яремка, в якому, між ін., сказано: „Видаючи у формі книжечки загальні інформації про услуги уряду для населення, наш департамент особливо має на меті прийти з допомогою індивідуальному новоприбулому і тим організаціям та групам людей, яким залежить на інтеграції. Наші брошурки є надруковані у 13 різних мовах: англійській, французькій, італійській, німецькій, польській, угорській, українській, голляндській, сербсько-хорватській, грецькій, фінській, португальській і словацькій. Маючи інформації надруковані у стільки різних мовах, недавно прибулий іміґрант може докладно довідатися про услуги уряду у своїй мові".

Члени ОДУМ воюють проти комуністів у В'єтнамі

Журнал „Молода Україна" з грудня 1968 р. — орган ЦК Об'єднання Української Демократичної Молоді, поінформував, що тепер у В'єтнамі, в складі американських Збройних Сил, перебуває декілька членів ОДУМ-у. Так, із Філядельфії перебувають у В'єтнамі в боротьбі проти комуністичного агресора, що послуговується переважно російською зброєю, Андрій Бережний, Володимир Білоус і Олександер Зінченко. Зінченко був тяжко ранений, але вже видужав й далі залишився з зброєю в руках у В'єтнамі. З червня 1968 року у В'єтнамі перебуває один з активних одумівців, колишній голова ОДУМ-у філії Сомерсет — Юрій Степаненко, син відомого громадського діяча, віцепрезидента УНР Миколи Степаненка. За час служби Юрій Степаненко від рядового вояка дійшов до ранги спеціяліста п'ятої кляси. За цей час він мав п'ять відзначень і нагород „бедж шарпшутера", медалі за зразкову службу та оборону та інші. З В'єтнаму він написав листа до Міської Ради міста Мазепа в Пенсильвенії, щоб вона не змінювала назви того міста, бо гетьман Іван Мазепа — це не злочинець, як то подає московська преса, а герой української національно - визвольної боротьби проти Росії.

Володимир Луців виступатиме в березні-квітні в Америці

Лондон, Англія. — Після виступів на кораблі „Квін Елизабет" і у кількох відпочинково - розвагових місцевостях в Англії, відомий співак - бандурист Володимир Луців підготовляє тепер нову програму для серії концертів у ЗСА. Перший його виступ відбудеться на Святі Тараса Шевченка 9 березня у Рочестері, Н. Й., потім 15 у Сиракюзах, 22 в Чикаго, 30 березня у Гартфорді. Кон. Вол. Луців перебуватиме в Америці від 7 березня до 22 квітня і, виступить ще в кількох інших містах, крім теперь запляновааних. Володимир Луців надіслав до Редакції свій великий репортаж про концерти на покладі корабля „Квін Елизабет", який незабаром буде опублікований на сторінках „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Supscription Rates: One year $18.00: six months $9.50: three months $5.00. For UNA members monthly 65$.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перед 22 Січня

В Україні про славетні дати 22 Січня 1918 р. і 22 Січня 1919 р. мають право згадувати тільки партійні пропагандисти. Та й вони не називають відверто тих великих днів у новій українській історії боротьби: проголошення Державности України у формі Української Народної Республіки та проголошення там же, на площі св. Софії в Києві, Соборности Української Держави.

Хоча ці найясніші дати в нашій новій історії і заборонені, із совєтської преси помітно, що в масі українського народу про них знають і про них пам'ятають. Сприяють цьому старші віком люди — свідки, очевидці й творці тих подій, бож не всі з таких людей пішли на еміграцію; сприяють розголошенню тих дат і західні радіовисильні, що передають в Україну рідною мовою нашого народу репортажі про піднесення українських національних прапорів над американськими містами на відзначення Січневих Роковин, про промови сенаторів і конгресменів, про проклямації губернаторів стейтів, з підкресленням симпатій до українського народу в його боротьбі за волю і державність.

Особливо совєтська преса, призначена для молоді, намагається применшити значення дат Січневих Роковин, спотворюючи їх зміст, заперечити необхідність продовження боротьби за дійсно Самостійну і дійсно Соборну Україну. Так, у київській газеті „Молодь України" в грудні 1968 р. з'явився цілий цикл статтей: „Союз нездоланих", „Ленін і розквіт совєтської культури" і т. д., у яких є випади проти першого Президента уряду УНР акад. М. Грушевського, проти Української Центральної Ради, цитуються навіть уривки із полеміки В. Леніна з одним із ідеологів українського націоналізму д-ром Д. Донцовим. Газета твердить, що „Україна була першою національною совєтською державою на території кол. Російської імперії", при чому, мовляв, Україна добровільно пішла на союз із совєтською Росією, котра нібито „допомогла" здобути „державність" Вілорусі, Грузії і т. д. „Молодь України" замовчує той факт, що загарбницька Росія Леніна хотіла захопити не тільки Україну, але й Фінляндію й інші країни . . .

Вже самий факт, що совєтська преса напередодні Січневих Роковин пише на тему української державности, показує стурбованість окупанта.

Імперська доктрина

Минулого, 1968 року речник російського імперіялізму ЦК КПСС вперше відверто заявив, що збройні сили СССР і країн Варшавського пакту мають право втручатися всюди, де „світова система соціялізму потребує допомоги". „Правда" з 26 грудня м. р. в передовій „Виховання інтернаціоналізму" знову повторила тезу про „світову систему соціялізму": „Соціялістичний інтернаціоналізм нашого народу, його зрозуміння історичної відповідальности за долю світової системи соціялізму яскраво виявились в реальній допомозі, яку СССР з іншими країнами соціялізму дав чехо-словацькому народу . . ."

Таким чином московський імперіялістичний центр намагається узаконити своє право на мілітарну агресію супроти кожної сателітної країни, включно з Румунією і навіть Югославією, хоч остання давно вже не вважає себе членом „світової системи соціялізму".

Під беззубі коментарі світової преси і мовчанку багатьох урядів вільних країн світу, Москва пішла в своїх заявах ще далі. В документах ОН, складених незадовго після закінчення війни, зазначено, що коли б у Західній Німеччині відроджувався фашизм, тоді війська інших країн мають право окупувати Західню Німеччину. Протягом 1968 р. совєтська преса і совєтська дипломатія постійно твердили й твердять, буцімто в Західній Німеччині „підніс голову неофашизм". Хоча насправді група неонацистів у тій країні не може являти жадної загрози, бо її членів можна на пальцях порахувати, а Бонн при потребі сам поставить її поза законом, — Совєтський Союз та світові комуністичні пропагандисти трублять у сурми, мовляв, фашизм там зростає . . . Такі голоси можуть бути увертюрою до збройного нападу СССР на Західню Німеччину, себто увертюрою до війни за решту вільної Европи.

Заплутаний у протиріччях, російсько - імперський уряд і партія намагаються теоретично „обґрунтувати" можливі воєнні авантюри Москви. Можливо тому новообраний президент ЗСА Р. Ніксон заявив, що Америка буде концентрувати увагу саме на Европі.

„ПЕРШИЙ БОЛЬШЕВИК"

Мюнхен. — Молодий американський професор Алберт Л. Вілкс написав книжку під назвою "The First Bolshevik". Вона видрукувана в Ню Йорку в 1968 році. Це — політична біографія Петра Ткачова (1844-1886), російського революціонера.

В своїх студіях про діяльність Ткачова А. Л. Вілкс використав бібліотеки й архіви різних країн. У 1966 р. він шукав матеріялів для своєї теми в Москві, у великій бібліотеці імени Леніна. Непомалу був він здивований, що в цій бібліотеці знайшов тільки одну книжку про Ткачова, але його творів, що були видруковані в Москві перед другою світовою війною, навіть у каталогах немає.

В розмовах з молодими науковцями в Москві Вілксові доводилося згадувати російських революціонерів XIX століття Чернишевського, Бакуніна, Лаврова, Михайловського. Ці особи їм були відомі. Але, коли він згадав Ткачова, то почув від своїх співрозмовників здивоване питання: „Хто?" Отже, цим „науковцям" ім'я Ткачова нічого не говорило...

Збираючи матеріял для своєї книжки, А. Л. Вілкс вияснив причину замовчування діяльности й імени Ткачова в СССР. Вона дуже проста: Вілкс показав ясно, як на долоні, зв'язок революційних ідей Леніна з ідеями Ткачова. Цього не хочуть визнати провідники совєтської компартії, твердячи, що Ленін сам створив свою теорію, стратегію і тактику революції, і що він учився тільки у Маркса та Енгельса.

Цю комуністичну леґенду А. Л. Вілкс успішно розбиває.

Чи читав Ленін твори Ткачова? На це дає відповідь старий член більшевицької партії В. Бонч-Бруєвич у своїх споминах. Він згадує про перший приїзд Леніна до Женеви в 1895 р. Ленін часто заходив до бібліотеки російських еміґрантів, „дуже пильно читав і досліджував всю давню революційну літературу і ставився з особливою увагою до Ткачова, помітивши, що цей письменник був ближчий до наших поглядів, ніж будь-котрий інший".

Бонч - Бруєвич (після захоплення влади большевиками в жовтні 1917 року він був „керівником справ Ради Народних Комісарів") писав у своїх споминах, що Ленін радив усім однодумцям читати твори Ткачова, якого він називав „оригінальним і чудовим мислителем".

Ткачов, родом із шляхти Псковської губернії, ще в університеті брав участь в революційних виступах у Петербурзі і писав статті в опозиційній пресі. Від 1873 року і до смерти він перебував на еміґрації в Женеві та Парижі. Від 1875-го до 1879 року був редактором часопису „Набат" (Сполох).

У своїх статтях і брошурах Ткачов писав, що революцію підготовляє „революційна меншість", і вона, захопивши владу, має накинути несвідомим масам „комуністичні елементи". А. Л. Вілкс цитує слова із писань Ткачова:

„Успіх революції залежить від створення і зорганізованої єдности розкиданих революційних елементів в живому організмі, що є здібний діяти згідно, за єдиним пляном, п і впорядкований єдиному, спільному проводові — організації, заснованій на централізації влади і децентралізації функцій".

На стор. 168-174 Вілкс подає із писань Ткачова й Леніна рівнобіжні тексти, які показують однаковість поглядів їх на різні проблеми політики. Ткачов:

„Інтеліґентна м е н шість дасть обдуману і раціональну форму боротьбі, ведучи її до визначеної цілі, скеровуючи сирий матеріял (маси) до ідеальних засад... Нецивілізована маса є надто груба й неосвічена, щоб зрозуміти причини її пригноблення і сама знайти шлях для поліпшення". На думку Ткачова, тільки освічена „революційна меншість" може вести несвідомі маси до соціялізму.

Ленін був такого самого погляду: „Дайте нам організацію професійних революціонерів, і ми перевернемо Росію", — писав він.

Ткачов знав, що в Росії капіталістичне г о сподарство було мало розвинене, що на Московщині ще була примітивна селянська „община". Тому він уважав, що „революційна меншість" повинна поспішити повалити царський режим, завести партійну диктатуру і створити комуністичний устрій: „Революційна меншість не хоче далі ждати, але береться сама накинути свідомість народові".

Щоб „революційна меншість" могла успішно керувати, потрібний централістичний устрій у державі. Ткачов відкидав конфедеративний чи федеративний лад, називав його „буржуазним індивідуалізмом" і тому з ненавистю поставився до соціялістичних груп інших народів царської Росії, що обстоювали свої права на автономність чи самостійність.

Особливо непокоїла Ткачова діяльність женевського гуртка українських соціялістів, до якого належали — Михайло Драгоманов, Сергій Подолинський, Федір Вовк, Мих. Павлик та інші.

В статті „Революція і національні принципи" (р. 1878) Ткачов уважав за повинність соціялістів усіх народів Росії зберігати єдність цієї держави і після перемоги революції, бо, мовляв, „немає якутського соціялізму, малоросійського соціялізму, грузинського соціялізму і так далі, так, як ви не можете мати якутської чи іншої геометрії".

Після перемоги соціялізму, — писав Ткачов, — „всі національності мусять злитися в одну спільну людську родину".

Особливо непокоїла Ткачова пропаганда українських соціялістів, що обстоювали свою власну соціялістичну організацію, незалеж-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Віра Дорожинська

НОВОРІЧНІ ДУМКИ

Автор цих рядків не думає обвинувачувати когось у ним вибраному способі життя, лише сподівається на відгуки громадянства, що певною мірою допомогли б йому, а може й більшості читачів зрозуміти частину нашої еміґрації.

Перше: Існує відомий російський хор Жарова, в якому солістами, і то найкращими, є українці. Пісня, музика є частиною культури народу. Як українець, що пішов на вигнання з ціллю боротися проти російської окупації України, може рівночасно презентувати російську культуру перед усім світом?

Друге: Дехто з наших еміґрантів пішов по дуже легкій лінії — вивчають російську мову, дістають докторати і навчають тієї мови чужинців в коледжах та університетах, і то по підручниках та за методами сучасної російської системи.

Америка є країною великих можливостей, і, коли хтось хоче мати звання доктора, а не всилі студіювати інженерію чи медицину, є багато інших галузей наук, в яких можна дістати це звання.

Коли хтось мусить заробити гроші на утримання родини, чому, співаючи в рідній „Думці", підсилюючи її своїм голосом, не навчитись, припустімо, високоплатної праці в IBM?

Нас цікавить: як батьки, що несуть російську пісню, мову і культуру в чужинецький світ, виховують своїх дітей на борців за звільнення України? Як ці діти, виростаючи, можуть вірити в логічність думання та поступовань своїх батьків?

Третє: Щораз більше молодих українців і українок одружується з чужинцями. Якщо це робить юнак 20 років, він, без сумніву, справляє велику прикрість родині та нації, але має вибачення в специфічності свого віку, коли голова знаходиться в серці, а не навпаки. Батькам прикро: вони „вивели сина в люди", а він, замість ощасливити українську дівчину, родити онуків - українців, одружується з чужинкою і цим самим ставить дівчину - українку перед необхідністю лишитися самітною або шукати чоловіка серед чужинців. І ось воно так чіпляється одно за друге, немов коліщатка в годиннику.

Коли б перевести статистику одруження молоді 19-23 років, а пань і панів 30-65 років, то нам здасться, що ті старші віком переважають своїми м і ж національними подружжями.

Часто буває так: залицяється хлопець до дівчини-українки роками, а потім раптом одружується з чужинкою. Чому?

Невже оті дорослі, що мусять думати головою, не розуміють, що назагал жінки є більшими націоналістами, ніж чоловіки, і, якщо котрась із них виходить заміж за чужинця, то на це є дві причини: або вона чомусь, як жінка, зіґнорована своєю національною групою, відкинена нею і в страхові перед самітньою старістю, немов потапаючий за соломинку, хапається за чужинця, або знаходить матеріяльно вигіднішим одружитися з „добре ситуованим" чужинцем.

Приходять діти, і мати виховує їх, як їй подобається. Невелика частина українців можуть похвалитись, що навчили жінку - чужинку і дітей української мови, та ще й привели їх до української церкви.

Невже українська жінка своїми прикметами і властивостями, своїми чеснотами матері, господині чи своєю красою поступається перед чужинкою? Адже це вона з чоловіком бореться за незалежність своєї Батьківщини. В часах єжовщини, коли чоловік спав, вона простоювала ночі у вікні, очікуючи зі страхом на приїзд „чорного ворона". Разом з чоловіком, братом, нареченим, сином пройшла українська жінка страшні німецькі табори, стояла на морозі, відтягаючи увагу німців, коли партизани підкладали міни під мости чи залізницю. Вона, в стоптаних черевиках, бігала до університету, здобуваючи високу освіту. Вона родить, виховує дітей, з яких виростають майбутні борці за Україну.

Невже в очах чоловіків жінка - українка стала такою маловартісною, що її легко можна заміняти на чужинку? Невже хвилеве захоплення усмішкою чужинки сильніше від патріотичного почуття, поклику української крови?

Та часом трапляються й іншого роду прикрі випадки. Овдовів чоловік, лишився з малою дитиною. Одружується вдруге в надії замінити сироті втрачену матір. Але нова дружина, замість тішитися радістю бути матір'ю хоч не власної, то чоловікової дитини, який любить свою нову дружину і сподівається, що вона принесе тепло малій сирітці, — починає її ненавидіти.

Молода українка вийшла заміж за італійця. Чому? — А хто з українців одружується з жінкою, що має двох дітей? Це — гірка правда.

Ми проголошуємо патріотичні промови, співаємо патріотичні пісні, жертвуємо на пам'ятники, але чи це все робить нас великою, об'єднаною українською громадою, людьми, гордими зі свого походження? Чи ми, немов оті спартанці, стоїмо суцільною когортою, готові боронити своє минуле, будувати майбутнє, рятувати своїх дітей від домішок чужої крови?

Для кого ж будуємо ми пам'ятники, пощо тратимо гроші, коли один від одного відвертаємось? Часом з піною на устах приходиться нам доказувати, що ми не росіяни чи не поляки, то нащо ж ослаблювати себе одруженням з чужинцями?

Навіщо тих двох дітей віддаємо на виховання італійцеві? Американці усиновлюють дітей, не знаючи, хто їх батьки, та й самі іноді добре не знають, хто вони. Але ті діти знаходять тепло, привіт у нових батьків. Ми ж чомусь цураємося адоптувати дітей, що втратили батька або матір. А хто знає, може вони, прийняті нами, виховані українцями, стали б підпорою нашої старости.

В Західньому Сибіру, біля Алтаю існує понад 50 років українське село. Мова там українська, з сусідами-сибіряками наші люди живуть мирно, хоч сибіряки називають наших „хахлами", а наші сибіряків „чалдонами". Треба сказати, що „чалдонки" дуже охайні жінки, але досі мало було випадків, щоб хтось з українського села „очалдонився" — одружився з сибірячкою чи сибіряком. Коли в селі не вистачає дівчат чи хлопців, громада посилає поважного чоловіка або жінку ген аж на Україну за „контингентом" молодих.

Так зберігаються наші селяни на сибірських землях. Між іншим, пісня „Розпрягайте, хлопці, коні" стала майже національним гимном для українців Алтайського краю. На жаль, ми не можемо похвалитись тут подібною льояльністю до свого народу. Багато мусимо вчитись у жидів, а особливо в ірляндців, історична доля яких у великій мірі подібна до нашої.

Ось на всі ці наведені вище думки хотілося б авторові почути відгуки читачів.

ГОЛОС ЧИТАЧА

ПРО КОМУНІЗАЦІЮ ЮНЕСКО

У „Свободі" з 11 грудня м. р. вміщено статтю п. Л. Полтави під наголовком „Комуніза ц і я ЮНЕСКО". Автор не пожалів труду й підібрав цінні інформації про ЮНЕСКО, що є ніби всесвітнього значення установою. Вона могла утворитись тому, що в широкому світі, поза залізною заслоною існує демократична свобода. І зайво було б тут пригадувати, як комуністи, а головне московські, насправді націонал - шовіністи, використовують світову демократію, щоб опанувати цілий світ.

Автор статті подає низку фактів про успіхи комуністів у ЮНЕСКО, а між ними й такий: „ЮНЕСКО в 1967 році офіційно взяло участь у святкуванні 50-річчя совєтської держави, а в 1968 році — у святкуванні 150-річчя з дня народження К. Маркса", — значить, головного теоретика в справі ліквідації демократії. І далі: „винесено резолюцію про те, що ЮНЕСКО візьме участь у святкуваннях з нагоди 100-річчя з дня народження засновника першої соціялістичної (народовбивчої — М. Ф.) держави, Володимира Леніна".

Вже поданого досить для того, щоб ствердити, що ЮНЕСКО є тепер нічим іншим, як притулком 4-го Інтернаціоналу, в якому головну ролю відіграють московські націонал - комуністи - шовіністи, неперевершені брехуни.

Під кінець своєї статті п. Л. Полтава подає: „... біографії Маркса і Леніна вже розсилаються по всіх країнах не тільки з Москви, а й з дому ЮНЕСКО в рамени ОН! Москва через ЮНЕСКО виносить святкування творця совєтської держави, контрреволюціонера - імперіяліста Леніна на світову арену"...

З наведеного виходить, що світова демократія, зорганізована в ОН та ЮНЕСКО, офіційно вшановує пам'ять тих, які своїми доктринами її засудили на смертну кару. Скандал у світовому моштабі!

Автор ставить такий запит: „Що ми могли б зробити в цій ділянці?" — і відповідає: „Практично дуже мало"...

От з цим погодитись не можна. Цю лихої пам'яті справу ми у вільному світі мусимо в якнайширших розмірах використати. До відзначення ленінського ювілею, до якого ЮНЕСКО вже почало готуватись, часу ще досить, бож 100-річчя з дня його народження припадає на 10 квітня 1970 року.

Отже, практично: члени поневолених народів, які перебувають у вільному світі, повинні взяти активну участь у викриванні жахливих злочинів, заподіяних москалем Володимиром Ульяновим - Леніним. Особливо ж ми, українці, маємо що сказати й показати — і то може, на цей раз, у першу чергу — отому ЮНЕСКО, що „постановило взяти участь у святкуваннях". Для визбирування уже друкованих і ще не друкованих матеріялів про злочинні діла Леніна і його послідовників ми маємо чимало організацій. А започаткування цієї великої акції, зокрема ініціятиву в переведенні у вільному світі маніфестацій - протестів, мусів би взяти на себе Секретаріят СКВУ.

Наші ж духовні зверхники всіх трьох віровизнань повинні з нагоди того злощасного 100-річчя В. Ульянова - Леніна проголосити йому анатему, тобто перевести цілком підставно те, що був учинив безпідставно над нашим гетьманом Мазепою московський цар Петро, також кат України.

М. Ф.

ПОВІСТЬ А. ЧАЙКОВСЬКОГО „ЗА СЕСТРОЮ" ВИЙШЛА ФРАНЦУЗЬКОЮ МОВОЮ В БЕЛЬГІЇ

Брюссель. — Орган Українського Допомогового Комітету в Бельгії „Вісті" в ч.II — 1968 р. повідомив, що в Брюсселі, з позначенням фірми „Едісіон дез Артіст" вийшла французькою мовою повість Андрія Чайковського „За сестрою", накладом її перекладача Андрія Свірка, під наг. „Анґуаз дан ля Степ" („Страх у степу"). А. Свірко — інвалід після праці в шахті, вивчив також англійську мову. Він переклав на французьку прозою „Кобзаря" Т. Шевченка, але на такий переклад не має видавця.

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(33)

Тоді Валіґурський переходить на ті записки, що в папці: „А що це за прізвища?"

На це питання я чекав довгі місяці, знаючи, що воно напевно прийде. Всі пояснення й арґументи, речеві докази й свідків передумав я десятки разів насамоті. Не могло бути для мене якогось заскочення, несподіваного запиту, пастки. Власне в тому найнебезпечнішому для мене місці приготовляв я собі перемогу. Можливо, що після моїх вияснень прокуратура й суд в порозумінні з відповідними державними чинниками взагалі цієї справи не будуть висувати. Це ж бо таки дуже невигідно публічно на суді обговорювати зорганізовані напади, побої власних громадян або інспіровані державними органами погроми, підпали, руйнації. Валіґурський напевно знає з Міністерства Війни, що тут ідеться про людей, які за активною допомогою державних чинників приготовляли і брали участь в диверсійних актах, саботажах, терорі проти мирного населення на терені іншої суверенної держави, Чехо-Словаччини, в часі миру і при утримуванні дипломатичних і інших стосунків. Та, на жаль, свого пляну не можу перевести в життя. Провадимо акцію, всі відмовляють зізнань без винятку, не зважаючи на те, чи це їм вигідно, чи ні.

— Ніяких зізнань складати не буду, ані не даватиму ніяких вияснень, доки поліція тортурує наших друзів. Ви знаєте, що ми провадимо акцію.

— Звідки в'язень знає про якісь тортури арештованих, хто йому наговорив такого? Це наклеп на державні поліційні органи, і з цього може бути додатковий артикул . . .

— Про тортури знають усі в тюрмі і на світі. Це не наклеп, а факт. А я знаю про них з комунікатів проводу в'язнів. Примірники тих комунікатів напевно попадалися в руки адміністрації тюрми.

Валіґурський і оком не моргнув, ведучи далі своє: — Є нагода полегшити положення, приспішити процес, а може навіть скоротити побут у тюрмі. Пощо самому себе карати?

Я знов повторив свою заяву. Але хитрий Валіґурський не здавався: він нічого не записуватиме, не буде ніякого протоколу, я не буду нічого підписувати, все залишиться між мною і ним . . .

Я ще раз повторив своє. Тоді Валіґурський покликав стражників і ті забрали мене назад на камеру.

Не минуло кілька днів і Валіґурський знов мене кличе. Цього разу на столі нічогісінько. Просить сідати. І знов розмова про різні справи: родину, здоров'я, працю в банку тощо. А потім: „Збираються тяжкі хмари, як же бути українцям з поляками?" — На такий запит годі відповісти, доки тюрми завалені нашими в'язнями, — відповідаю. — „Власне про це я й хочу говорити з вами, — починає нерішуче Валіґурський. — Ви один з найстарших в'язнів, відсиділи уже два вироки і тепер грозить вам дуже тяжкий третій. Але ви можете облегшити свою долю . . . Ви провадите акцію в тюрмі. Цю акцію треба закінчити. Тоді почнуть випускати в'язнів. І ви можете в цьому допомогти. А коли ви це зробите, то я ручуся словом гонору, що допоможу вам. Що ви на це? . ." — Моя відповідь була проста: Так, акція є і я беру, так як і всі, участь у ній. Але доручив її, веде, за неї відповідає і може відкликати тільки Провід Українських Націоналістів Політичних В'язнів. І в цій справі слід говорити тільки з Проводом. — „А хто є Провід?" — питає Валіґурський. Раджу йому звернутися до адміністрації тюрми, там знають, бо їх завжди про це повідомляють офіційно, і вони власне через цей Провід повинні утримувати контакт з нашими в'язнями.

Валіґурський скипів і готовий вибухнути. Але він майстер і втримав форму. Почекав, подумав, а тоді знов почав своє. Переконує мене, що для свого добра й добра в'язнів я повинен вплинути на перервання акції. І пішли казочки: скільки людей було б звільнено, скільки слідств скорочено, бо ось деякі тривають уже два роки, приспішено б розправи і в'язні пішли б додому, де на них чекають їхні родини. Одним словом: вийняткові добродійства чекають нас усіх після того, як зірвемо акцію. — „Наші погляди є різні, але тут не місце дискутувати, я суддя високої ранґи, а ви в'язень, політичний в'язень. Передумайте те, що я вам сказав, порадьтеся своїми дорогами зі своїми товаришами, а на другий тиждень я знов закличу вас", — закінчив Валіґурський.

Весна в тюрмі — і знову світ!

Весна розцвітала давно. Навіть акації й каштани, замкнені в тюремному подвір'ї, випиналися бруньками, а опісля обвінчувалися туго зеленим листям. Зі світу приходили щораз нові вісті про міжнародну кризу, покликування до війська, неспокої, неминучість війни . . .

Здається, ніколи в'язень не почуває себе так прикро, як власне весною. Десь там далеко за мурами буйниться життя, пахне розорана земля, рівними колонами підноситься зі зимового сну збіжжя, в людей стільки справ, потреб, зайнять . . .

(Далі буде)

Фінікс, Арізона

ВСЕЧ. О. МИХАЙЛО ГОРОШКО ВИЖДЖАЄ НА МІСІЙНУ ПРАЦЮ ДО АВСТРАЛІЇ

3-го листопада в присутності багатьох гостей та понад сотні парохіян відбувся прощальний бенкет в пошану довголітнього о. пароха М. Горошка, котрий по 7-літній праці у Фініксі відходить на місійну працю до Австралії, куди його запросив Преосв. Єпископ Кир Іван Прашко.

До приходу о. М. Горошка в 1961 році у Фініксі була тільки Місійна станиця, куди один або два рази в рік доїжджали священики з Лос Анджелесу, щоб відправити Службу Божу. За старанням о. М. Горошка куплено реальність з каплицею та домом для священика. Затягнено великий довг і при добрій господарці о. пароха і помочі частини парохіян за 5 років сплачено борги. В цім ділі багато помогли своїми жертвами та знанням такі родини: Михайло Мельникович, М. Стехна, Ф. Гайдук та О. Ферранті. Рівнож о. парох організував три роки Українські Фестивалі (при помочі родини Ферранті), на котрі приходили масово американці (пересічно 5—10 тисяч), і це помогло у виплаті довгу.

До приходу о. М. Горошка, Україна не була майже знана на терені Арізони. Перед підготовою фестивалів, о. парох давав реферати про Україну, про комунізм, нашу Церкву у всіх римо - католицьких парохіях, бизнесових та професійних клюбах міста Фініксу. Довгі роки відправляв Служби Божі в римо - католицьких церквах, особливо в „рітріт гавз", та пояснював наш обряд. Його заслугою та інж. В. Чопівського є те, що сьогодні про Україну американці досить поінформовані.

Бенкет почався о год. 12 і ним проводила голова ЛУКЖ пані Л. Кекош. За головним столом засіли: о. М. Горошко, о. М. Кіндій, о. Вованкович, доктор Мартінік та піонери парохії: М. Мельникович, М. Стехна, М. Триш, голова Відділу УККА інж. В. Чопівський, голова Відділу ОВВУА інж. М. Чопівський. Після відмовлення молитви та спожиття обіду почалась офіційна частина програми. Під проводом учительок Рідної Школи пані Кузь та п. Сапон діти вмарширували на залю, і учень Р. Сапон вручив о. Горошкові український прапор. Маленька Ганя Пом'ян привітала о. пароха китицею квітів та гарно віддеклямувала віршик. — Голова Батьківського Комітету РШ О. Івасів дякував о. Горошкові за довголітню опіку школою і навчання дітей релігії. Від Відд. УККА та Комітету Поневолених Націй прощав інж. В. Чопівський. Інж. Микола Чопівський, прощаючи в далеку дорогу отця, заявив: Служба Богові та служіння Народові це найшляхетніша праця тут на землі.

Автор цього допису в імені парохії прощав заслуженого пароха, працівника для Української Катол. Церкви. Він представив, як в початках істнування парохії о. М. Горошко мусів боротися з матеріяльними труднощами. Представив всі успіхи 7-річної праці, де завдяки доброму організаційному проводові о. Горошка парохія має всі довги сплачені, має малу готівку в касі, що на малу та бідну громаду є великим успіхом. Пані Ліліян Кекош прощала пароха від ЛУКЖ та вручила подарунок любови.

Вкінці промовив о. парох Михайло Горошко. Дякував п. Ө. Івасеву та учителькам РШ, паням Кузь і Сапон за квіти і прапор. Дякував усім тим, що за час семилітнього побуту фізичною працею та жертвою гроша помагали Церкві особливо під час фестивалів. Побажав парохії успіху та Божого благословення в її дальшім розвитку.

Відмовленням молитви та співом „Многая Літа" для отця пароха закінчено цю зворушливу прощальну зустріч.

Д. В.

ХРОНІКА БОФФАЛО, Н. И.

Невелика громада людей, уродженців Лемківщини, під проводом інж. Олександра Криницького, влаштувала 1-го грудня м. р. Виставку Лемківської Творчости, в приміщенні Українського Народного Дому, яку оформив мистець Маріян Борачок. Відвідувачі оглядали народну ношу, вишивку, фото зруйнованих українських церков, людських осель, українські та чужинецькі видання про Лемківщину, експонати Володимира Лисяка, який подав деякі пояснення та розповів про Лемківську еміграцію в Америці. Вперше були показані образи славного лемківського маляра-феномена Никифора, спогадами про якого поділився д-р Володимир Пасіка. У мистецькій програмі із лемківською тематикою виступали: проф. Олександер Бережницький, який подав життєпис поета Богдана Ігоря Антонича з Лемківщини, художнє читання — Ірина Лаврівська й Ніля Стецьків, та хор „Бурлаки" під керівництвом Юрія Лаврівського, який виконав кілька лемківських пісень. Ця перша в Боффало імпреза, що познайомила нашу українську громаду з творчістю і життям лемків, тієї прекрасної вітки українського народу, яка найбільше понесла жертв і знищень в найновішій й революційно-визвольній боротьбі з трьома державами: СССР, Польщею й Чехо-Словаччиною.

Як минулими роками, так і цього року, 22-гий Відділ ООЧСУ в Боффало влаштував дві „Живі газети" в цьому сезоні: 8 й 22-го грудня м. р. в приміщенні Українського Дому „Дніпро", в яких брали участь: проф. Зенон Саган — „Світова політика і ми"; д-р Богдан Романенчук — „Україна в культурному наступі: поезії молодих поетів"; о. шамб. д-р Павло Івахів — „Християнська правда в Україні"; Леся Лисак — різдвяний нарис; д-р Іван Мосійчук — „Гонґконґська інфлюенца та її лікування"; Микола Пінкас — „Поляки про ОУН-УПА"; різдвяний нарис та гумор з щоденного життя.

Заходом Українського Конгресового Комітету Америки, Відділ в Боффало, для відмічення 100-ліття „Просвіти" влаштовано 8-го грудня м. р. святочні сходини громадян з ювілейною доповіддю д-ра Михайла Сайкевича та спогадами двр. Степана Шипилявого. З тієї нагоди місцевий Відділ УККА подав звіт із своєї діяльности за 1969 рік, в якому присвячено багато місця Матірному Т-ву „Просвіта", з такою тематикою: о. шамб. д-р Павло Івахів — „Участь духовенства у відродженні національного життя в Галичині XIX століття"; д-р Михайло Лоза — „У сторіччя „Просвіти" "; Ігор Чмола — „„Просвіта" і Визвольні змагання"; проф. Осип Залеський — „Роля „Просвіти" у розвитку української музичної культури"; та проф. Олександер Бережницький — „„Просвіта" — культурноосвітнє життя на терені Боффало й околиці".

14-го грудня м. р. на запрошення Управи Товариства Сприяння УНРаді, Відділ у Боффало, загостив до нашої громади проф. Микола Степаненко, Віце-Президент Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі, який в залі української православної церкви виголосив доповідь на тему: „20-ліття Української Національної Ради і потреба завершення консолідації українських сил".

Традиційний Андріївський Вечір влаштувало ОЖ ОЧСУ в Боффало 15-го грудня м.р. в приміщенні Українського Дому „Дніпро". На тому вечорі доповідь про культ Андріївських звичаїв виголосив проф. Зенон Саган. Присутні мали змогу провести кілька годин у веселому настрої з різними традиційними жартівливими забавами, які відбувалися в цей день в Україні.

Микола Пінкас

Рочестер, Н. И.

НОВАКИ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ЛИСТОПАДА СВЯТОЧНИМ ВОГНИКОМ

9 листопада гніздо новаків „Діти пралісу", вшанували святочним вогником 50-літні роковини Листопадового Зриву і 23-ту річницю смерти добродія Українського Пласту, славної пам'яті Митрополита Андрея Шептицького.

Святочний вогник відбувся у великій залі тов. „Самопомочі".

На середині залі збудований „вогник". Довкола нього новаки зі своїми братчиками. Святочний вогник відкриває гніздова, пл. сен. Віра Гринишин новацьким привітом „Готуйсь!". і визначує новаків Романа Гривняка і Андрійка Хом'яка на почесну стійку коло вогника. На команду гніздової братчик Роман Омецінський запалив „сухий" - електричний вогник, а новаки, на струнко, заспівали новацьку пісню „Ми діти українські"...

Гніздова просила присутніх гостей злучитися разом думками з новаками, і переслати іскру любови в далеку Україну, де п'ятдесять років тому зродився Листопадовий Чин. Новаки беруться за руки і на команду гніздової передають один одному іскру любови, стискаючи руки. Відтак, похиливши свої маленькі голови на груди, вшанували однохвилинною мовчанкою пам'ять поляглих Героїв Листопадового Зриву.

„Сухий" вогник палав все вище і вище при допомозі вітряка, а маленькі новачки стояли непорушно довкола нього. Юнак Олесь Єлеів відчитав гутірку про Дмитра Вітовського, а новак Андрійко Хом'як відіграв на гармонійці пісню „Не пора! Не пора!"

Відтак, рій „Тигрики" продеклямував спільно вірш Лесі Храпливої „Кріс", і відспівав пісню „Гей маршують вже повстанці, як давно колись стрільці".

Заворушилася „кіннота..." і під звуки пісні „Від синього Дону" новаки з братчиками переводили вправи. Кіннота роя „Пугачики" стояла непорушно зі своїми кіньми, додаючи вправам більше почесного характеру.

Відтак слідувала зворушлива частина свята - найменші новаки складали заяву вступу, діставали новацькі хустки і відзнаки. Ці маленькі новаки, Стефан Віжок, Андрійко Лещишин, Миронько Хом'як, Марко Шміґель, Юрчик та Олесь Єлеів почували себе вже справжніми новаками, а на їх честь залунало грімке „Готуйсь!". Також новаки роя „Тигрики" одержали відзнаки вмілостей „Добродушка", а гніздова заохочувала їх далі робити добрі діла.

На закінчення новаки знов вставилися в колі кругом вогника. На залі погасло світло, тільки ясне проміння вогника чарівно мерехтіло. Новаки зложили руки до молитви і говорили „Отче Наш" за душі поляглих героїв. Відтак, взявшися за руки, співали пластове на добраніч „Ніч вже йде...".

Гостями на вогнику були: станичний, пл. сен. д-р Богдан Ґуран, пл. сен. Богдан і Лідія Хом'яки, рій новачок „Сині Дзвіночки", і дуже мала скількість батьків.

Належиться признання пані гніздовій та братчикам Яркові Приймакові, Юркові Гринишин та Романові Омецінському за підготовку та успішне переведення святочного вогника.

„Сестричка Ліда"

„ПЕРШИЙ БОЛЬШЕВИК"

(Закінчення зі стор. 2-ї)

ну від росіян (М. Драгоманов):

„Правду кажучи, щирі соціялісти - українофіли мусять навіки відмовитися від своїх націоналістичних утопій. Іншого вибору немає".

З цих висловів Ткачова кожному мусить бути ясно, що Ленін „своїми словами" переказував ідеї Ткачова. Його захоплення ідеями Ткачова було тривале, на все життя. Ідеї, що їх позичив Ленін у Ткачова, були положені в основу большевицької партійної організації, і Ленін, захопивши владу, діяв згідно з порадами свого вчителя — Ткачова.

Про це так писав видатний большевицький діяч — С. Міцкевич в журналі „Пролетарская Революция" (Москва, 1923 р.):

„Безперечний факт, що російська революція відбувалася в значній мірі згідно з ідеями Ткачова, через захоплення влади в час, визначений наперед революційною партією, яка була зорганізована на засадах строгої централізації і дисципліни. І ця партія, захопивши владу, діє в багатьох відношеннях так, як радив Ткачов".

Міцкевич мав повне право називати Ткачова „першим большевиком". З цього приводу в комуністичній пресі після смерти Леніна відбулась широка дискусія, в якій погляд Міцкевича засуджено. Щоб не було спокуси називати Ткачова вчителем Леніна, заборонено в СССР досліджувати ідеї та діяльність Ткачова, і його ім'я передано в забуття.

Вілксова заслуга в тому, що він показав зв'язок большевизму з російським ґрунтом.

П. А.

У Лондоні відбувся суд над українською молоддю за антикомуністичну демонстрацію

Лондон. — Відбулась розправа над 1р членами Спілки Української Молоді в Англії, які 7 серпня 1968 р., разом із іншими сумівцями, по-молодечому запротестували проти нової хвилі арештів письменників у колоніяльній Україні, штурмуючи совєтське посольство в Лондоні. Оскарженим закинули „зібрання з метою порушення громадського спокою" і декому додатково — спротив поліції. Українське громадянство щедро відгукнулось на збірку фондів для найняття офіційних оборонців-англійців — члена парляменту Д. Рейтона і адв. Мунро; зі сторони суду був ще призначений безплатний оборонець п. Коллінс. Сумівки прийшли на судову розправу в українських вишитих блюзочках, хлопці в найкращих вбраннях. У залі було чимало слухачів - англійців та членів СУМ, представники українського громадянства, представники СУБ-у. Всі присутні, за порадою оборонців, признались до вини, і тому індивідуальні оскарження були відтягнені, а лава присяжних далі вже не брала участи в розправі. Суд швидко усвідомив, що „атака" молоді на будинок совєтського посольства в Лондоні була не якимось злочином, а виступом патріотичної молоді українського походження проти поневолення України совєтською Росією. Суд почув також найкращі характеристики підсудних молодих людей з різних джерел. Представник поліції визнав, що українці в Англії мають добру загальну опінію, але подав, що матеріяльні втрати поліції виносили 30 фунтів. Газета СУМ в Англії „Голос Молоді" з 5 грудня м. р., що виходить при „Українській Думці", повідомляла, що оборонець сер Дейвід Рейтон переповів коротко історію поселення українців у Англії та поневолення Росією України, проти чого протестувала молодь, отже, причини демонстрації були шляхетними. Другий оборонець, п. Колліс, подав характеристику кожного підсудного, яка збігалася із загальною оцінкою оскаржувача, тобто що всі підсудні є доброго характеру.

Після короткої перерви суддя Меклей приступив до відчитання вироку. „Ви маєте право демонструвати, — сказав він, — але не повторюйте вашої помилкової поведінки, що мала місце при цій оказії. Думаю, що ви вже одержали свою лекцію, а тому нікого не засуджую на ув'язнення". В дальшому проголосив грошові кари для кожного зокрема. Більшість із підсудних була покарана грошовою карою у висоті 5 фунтів плюс 2 ф. і 2 шил. судових коштів. Найвищою карою було 30 фунтів для одного юнака, який мав би вдарити поліциста. Крім того, двом підсудним присуджено покрити кошти, завдані поліції, у висоті 30 фунтів. Разом усі покарання й кошти винесли біля 265 ф.

Вирок суду остаточний, і коментувати його було недоцільним. Судові було ясно представлено як мотиви демонстрації, так і перебіг її, під час якого дійшло до сутички з поліцією, що є проти зобов'язуючих законів. Нам виглядає, що суддя взяв до уваги арґументи двох сторін, а рішення виніс згідно із власним сумлінням та з існуючими законами. Так закінчився один із дуже важливих епізодів життя української молодої генерації на чужині.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіто — це сила

Гаврило Гордієнко

СОНЯШНИКОВА ОЛІЯ

Перші спроби добувати олію із соняшника були у Франції ще в XVII ст., але вже початком XIX ст. ті спроби були залишені. Просто не було сприятливих побутових умов для того.

Більші успіхи мав селянин - кріпак графа Шереметьєва Бокарьов у слободі Олексіївці Бірючинського повіту на Вороніжчині. Він знав про добування олії з горішків сибірської кедрової сосни. Насіння соняшника нагадало йому кедрові горішки й він попробував бити олію із насіння соняшника. Спроба вдалася, олія була смачна й року 1835 він уже почав продавати соняшникову олію.

Перспективи збуту соняшникової олії були більш ніж забезпечені, бо на території Православного Сходу, де численні пости протягом року суворо додержувалися, потреба в олії стало була актуальна. Старі оліїні культури, як лен, ріпак та коноплі занепали й перед соняшниковою олією двері в українську хату були розкриті навстіж.

Уже в перших десятиліттях соняшникова олія вкорінилася в українській кухні, в українських стравах, стала улюбленим споживчим продуктом українського народу. Як пізніші досліди показали, значення олії в людській поживі для збереження здоров'я величезне. Для збереження життя в старшому віці соняшникова олія — це просто благодать Божа!

Соняшникова олія — рідина ясножовтого кольору або темніших відтінків, залежно від способу приготовлення її. Складається вона з 9% гліцеридів насичених кислот пальмітінової, стеаринової, арахінової та лігноцеринової й гліцеридів ненасичених кислот: олеїнової 39% і ленолевої 54%, які мають по дві ненасичені зв'язки, тому олія рідка стає тверда й на цьому основується виріб марґарину з олії.

Здобувають олію із насіння соняшника пресуванням гарячим або холодним, яка після рафінації може вживатися для їжі. Здобувають олію із соняшника й екстрагуванням бензиною або діхлоетаном. Таку олію вживають для технічних потреб. Соняшникова олія напіввисихаюча, тому до фарб вживається тільки цинкових та олив'яних, а до фарб інщих уживають її в суміщці з іншими оліями.

Товщі в людській поживі є обов'язковими складниками, вони є головним джерелом енергії в тілі, бо 1 гр. товщів дає в тілі людини 9.3 калорії тоді як 1 гр. вуглегидратів дає 4,1 калорії, а 1 гр. біл дає 4,1-4,3 калорії.

Товщі в тілі не можна нічим замінити, бо вони не тільки постачають енергію, але і входять у склад тіла. Коли людина помре з голоду, то в ній ще лишається до 2% товщів.

В людській поживі бувають тваринні товщі й рослинні олії. Тваринні товщі це — сало, смалець, молоко, сметана, масло, лій. Тваринні товщі не такі чисті, як рослинні олії, бо мають у собі різні домішки, як наприклад, фосфатіди, з них найголовніший лецітін, у склад якого входить амінοспірт холін.

Призначення лецітіну й холіну в тілі людини — реґулювати діяльність печінки. Холін затримує накопичення товщів у печінці й дбає про її нормальні функції.

У тваринних товщах находяться сполуки досить складного хемічного складу, з них найважніша холестерін, яка приходить до тіла з товщами, а також може витворюватися в людському організмі. В нормальному здоровому організмі холестерін входить до складу майже всіх клітин, він є складником високо - активних гормонів, багато його в мозку, понад 2%.

Коли рівновага поміж приманням холестеріну в тіло й творенням його там та нормальним розкладом його порушується, що, як правило, буває в старшому віці, тоді надмір його переходить у кров'яні судини й там відкладається, наслідком чого по деякім часі кров'яні судини затикаються і приходить до катастрофи: жила тріскає й кров виливається, що може бути причиною смерти.

Рослинні олії, й спеціяльно соняшникова, не мають у собі холестеріну, так що з споживанням олії не приносить його в тіло, а ще й навпаки, соняшникова олія в тілі розпускає холестерін і тим стримує закупорювання жил та продовжує життя людини.

Тільки не можна упрощувати цілу цю справу, себто не можна пити, скажемо, шклянками олію і тим самим поборемо ввесь холестерін та будемо жити вічно. Зовсім ні!

Наука про раціональне відживлення говорить, що дорослій людині треба денно споживати 100-120 грамів товщів, але не всю цю кількість самими товщами, бо товщі вже входять до складу майже всіх продуктів, які ми споживаємо, тому ці числа мусять бути меншими, може 80-100 гр.

З цієї кількости дві третини можуть бути тваринними товщами, а одна третина олія. При чому, олію бажано споживати в стані сирому в салатах, вінеґретах, бо смажити на олії так саме недобре, як і на тваринних товщах.

Відкрита олія, яка піддалася довшому впливові кисня з повітря, попросту зріклася, а похемічному — відбула деякі хемічні перетворення і така олія може бути навіть шкідлива для організму.

Корисний вплив соняшникової олії буде помітний, очевидно, вже не тоді, як у боці, чи ще де там, закололо і постає проблема по кого йти — по лікаря, чи по священика, а протягом цілого життя людини з молодших літ і до благословенної старости.

Тому, благословенні ті православні вірні, які льояльно дотримують пости так, як і належиться побожними мирянам, і не філософствують, що вони, мовляв, по засланнях, по тюрмах, чи ще деяких місцях бідування відбули свої пости раз назавжди. Такий погляд невірний!

Поміркованість і та третина олії, та ще соняшникової, в денному раціоні — це буде напевно, запорукою повного здоров'я.

Тож читайте цю статтю і споживайте соняшникову олію на здоров'я!

СПОРТ

Редагує В.Сохан

ШАХОВИЙ ТУРНІР УСЦАК

Д-р Орест Попович здобув першість українців Америки й Канади третій рік підряд

Торонто, Канада. З ініціятиви Української Спортової Централі Америки й Канади (УСЦАК) відбувся тут в днях 13-го, 14-го і 15-го грудня, м. р. шаховий турнір за першість українців північно-американського континенту на 1968 рік. Господарем було СТ „Україна" Торонто, що цим турніром закінчило цикль святкувань з нагоди двадцятьріччя свого існування. Провід турніру був у фахових руках пп. інж. Онищука, проф. Миндюка і інж. Березовського. Турнір відкрив голова СТ „Україна" п. Михайло Шмотолоха. Відтак ланковий шахів УСЦАК, д-р Орест Попович, пояснив учасникам систему і правила турніру.

З усіх дотеперішніх українських чемпіонатів цьогорічний турнір був найчисельнішим (26 учасників) і найсильнішим. З майстрів грали в ньому інж. Лев Блонарович, Волтер Добріч, д-р Орест Попович і мгр Мирослав Турянський. Для молодого торонтонського майстра Добріча це був перший виступ на українських чемпіонатах. Вже перша рунда принесла несподіванку, коли місцевий змагун Винницький переміг двократного першуна УСЦАК, Поповича. Після цеї одинокої поразки, Попович виграв 5 партій підряд, перемагаючи між іншими своїх головних суперників — Блонаровича, Юсипа і Турянського. Другою несподіванкою турніру був місцевий ветеран українських шахів, Юсип, що відібрав по точці від майстрів Блонаровича і Добріча. Добріч програв ще до Турянського, котрий в останній рунді зремісував з Юсипом. Дуже успішним можна вважати виступ наймолодшого учасника Дзери, який здобув четверте місце.

Кінцевий вислід цього 6-рундового турніру був слідуючий (в дужках подана скількість здобутих точок на 6 можливих): 1. Попович (Ню Йорк) (5); 2. Турянський („Леви" Чикаго) (4½); 3. Юсип (4½); 4. Дзера (4½); 5. Москаль (4); 6. Добріч (4); 7. Блонарович (Вірджінія) (4); 8. Коваківський („Тризуб" Філядельфія) (4); 9. Миндюк (4); 10. Стефанюк („Львів" Клівленд) (4); 11. Оліярник (3½); 12. Винницький (3); 13. Назарко (3); 14. Лубів (3); 15. Лушпяк (3); 16-17. Гринів і Метельський (по 3); 18. Похмурський (3); 19-20. Пінчак і Степаненко (по 2); 21. Безкачко (2); 22. Гарандза (2); 23. Монтасевич (2); 24. Федоренко (1½); 25. Лешко (1½); 26. Вецьків (1). Змагуни, що не зазначені інакше репрезентували Торонто і околицю. Для змагунів з однаковою кількістю точок місця були розділені на підставі другорядних точок за системою Солкова.

На закінчення турніру промовляв п. Ярослав Хоростіль, голова СУАСТ-Канада. Першу нагороду в сумі 150 дол. вручив переможцеві торонтонський підприємець п. Роман Чолкан — фундатор цеї нагороди. Першун теж одержав перехідну чашу, що її минулого року уфундував клівленський банк „Вест Сайд Федерал Сейвінґс енд Ловн Ессосійшен". Нагороди для слідуючих місць були: 2. 100 дол. 3. 75 дол., 4. 35 дол. і 5. 25 дол. Закриваючи турнір в імені УСЦАК, д-р Попович подякував і поґратулював СТ „Україна" Торонто за першорядно підготований і переведений турнір, а українським торонтонським підприємцям, за грошові нагороди. В зв'язку з останніми, ланковий УСЦАК склав подяку ланковому шахів СТ „Україна", п. Назаркові, п. Москалеві і іншим членам ланки за переведення збірки і за їхню працю в підготові турніру. Особливе признання належиться проводові СТ „Україна" за надзвичайну гостинність, якщо ходило про нічліги для гостей і буфет для учасників турніру. Після офіційного закінчення турніру, голова СТ „Україна", п. Шмотолоха, запросив учасників на пращальну перекуску.

З нагоди цього турніру УСЦАК інж. Бойчук перевів інтерв'ю на тему українських шахів з майстрами Турянським і Поповичем, яке відтак було передане на торонтонській радіопрограмі „Пісня України".

Шахова ланка УСЦАК

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 18-го СІЧНЯ 1969 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні річні загальні збори В-ва св. Юрія — 239 Відд. о год. 3:30 по пол. Якщо до год. 4:30 не явиться вимагане статутом число членів, збори почнуться при кожній скількості приявних членів. — Д-р В. Галан, предс., М. Ковальчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 117 Відд. о год. 6:30 веч. в залі Укр. Кат. Ветеранів, 33 E. 7th St. Просимо всіх прибути, з уваги на важні справи і вибір нової Управи. — А. Басараб, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го СІЧНЯ 1969 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні збори С-ва Пресв. Діви Марії — 112 Відд. в церковній залі св. ап. Петра і Павла при College Ave. по Сл. Божій по 12-ій год. На порядку: вибір Управи на 1969 рік. Проситься членство прибути. — Управа.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

ТАРЗАН, Ч. 6118. Важливе зобов'язання



Бум! Бум! Бом, бом, бум! Тарзане, чи ти знаєш, що я сказав тобі, говорячи мовою барабану? Ні, Іто, Що ти сказав?

Я звик не спати ночами й прислухатись, як знахари говорили своєю барабанною мовою. Я знав все, що вони говорили!

Тисячі років ділять мідяну епоху золотих королів від наших приятелів, знахарів. Людська мова народжується і вмирає, — в усьому світі, так, як люди, що нею говорять.

Тому й оце наше відкриття в цій печері накладає на нас велике зобов'язання, чи це нам подобається, чи ні. Коли ми не зможемо відшифрувати оці мідяні записи і побільшити цим людське знання, то мусимо покликати сюди вчених, які зможуть зробити це...